Jimmy Donellyn kujeet

(Jatkoa sivulta kuusitoista)

tulet aina minua katsomaan", sanoi mummo lempeästi.

"Laitanko kuumaa teetä, entinen on jäähtynyt?"

Muori-Donelly pudisti päätänsä ja kysyi: "Onko sota jo loppunut?"

Naapurit silmäsivät toisiaan ja huokasivat. Eikö mummo milloinkaan säästäisi heitä tuolta kysymykseltä.

"Ei se ole vielä loppunut — se on vasta..... mutta enkö saa auttaa tätiä vuoteelle", puheli Martha.

"Kiitos, kiitos — mutta minä haluan istua vielä hetkisen. Vuoteellani herään usein melkein tukehtuneena — ikäänkuin olisin mudassa vallihaudassa. — Oletteko varmat, että sota ei ole vielä loppunut?

Vaimojen vastaukset kuuluivat melkein hysteerisiltä, mutta Anna-muori ei niitä kuullut. Hän kysyi yhä uudelleen oliko Martha varma, ettei sota ollut loppunut ja mitä siinä sanomassa olikaan, jonka Marthan poika, Bud, oli tuonut Jimiltä. Eikö Martha kertoisi sitä taas uudelleen. — Tällöin Martha kiivastui ja sanoi: "Mitä hyötyä on kertoa uudelleen ja uudelleen samoja asioita." Mutta kun mummo vain itsepintaisesti pyyteli, hän heltyi ja kertoi:

"En tule koskaan takasin raajarikkona, tiedä se iso-äiti.' Juuri noin Jimmy sanoi. 'Sano hänelle niin, Bud', hän oli sanonut."

Muori-Donelly tuli äänettömäksi. Huoneessa kuului ainoastaan vanhan seinäkellon epätasainen naksutus.

"Täti-Donelly", alkoi Martha — mutta muori keskeytti hänet:

"Menkää nyt, menkää. Te olette molemmat hyviä tyttöjä", hän jatkoi lempeästi.

"Menkää levolle, täti. Ei siitä seuraa hyvää kun istuu ja uneksii."

"Eikö seuraa hyvää, häh?" mummo kertasi. "Eivätkö unet olisi hyviä? — Mutta ne saattavat minut niin onnelliseksi kun saan kuulla Jimmyn äänen ja nähdä hänet — minulla on unissani vielä aina selvä näköni. Näin hänet aina sellaisena kuin hän lähti, niin uljaana ja nuorena..... Niin, samana päivänä kun hän lähti, tunsin ensi kerran näköni himmenevän. — Ja kyyneleet — katkerat kyyneleet ovat vieneet lopun näöstäni..... Mutta miksi tuvassa on niin hiljaista? — Oletteko varmat siitä, että sota ei ole loppunut ..?"

Martha keskeytti mummon lauseen terävästi: "Ei, ei! Emmekö me juoksisi ensiksi siitä kertomaan sinulle, täti-kulta?" "Hän ei milloinkaan tule takasin — sitä hän tarkotti — ei milloinkaan."

Kun Jimmy kurkisti mummon tuvan ovesta sisään puoli tuntia myöhemmin, oli mummo sikeässä unessa nojatuolissaan. Mummo oli itkenyt pelosta ettei enää koskaan näkisi Jimmyä ja oli viimein nukahtanut itkuunsa

"Se on hän", kuiskasi Jimmy toverilleen. "Se on mummoni", hän lisäsi äänensä värähdellen ilosta ja hellyydestä

"Juuri tuollaiseksi olen kuvitellut mummoni muuttuneen. — Oh, kuinka paljon hän on kärsinyt! — Kaikki hänen poikansa on sota vienyt — ja minä... minä olen jälellä vain raajarikkona... — Kuule, Brady, paras toveri, minä en voi enää lisätä hänen surujensa taakkaa ilmottamalla hänelle, ettei minusta ole kuin osa jälellä. — Ei, ennen minä surmaan itseni ja lopetan kaikki siihen. — Olin jo vannonut, etten jäisi elämään päivääkään raajarikkona, kun Bud Conner saapui kotoaan lomalta ja kertoi mummosta. Minä halusin hänet vielä kerran nähdä... ja nyt minä olen hänet nähnyt ... Jimmy ja toverinsa aikoivat juuri poistua, kun tulisijan luota kuului nukkuvan mummon kummallinen, katkonainen nauru. "Sinä nuori vekkuli", mutisi mummo unissaan, "enkö jo sanonut, että lopeta kujeesi."

Tuo kummallinen nauru nosti punan Jimmyn kalpeille poskille. "Kujeesi", hän mutisi ja löi tyhjällä hihallaan jalantynkäänsä vasten, kiroten katkerasti.

Jimmyn äänen kuultuaan mummo heräsi. "Jimmy!" hän huudahti kiihkeästi ja kääntyi ovea kohden. "Onko täällä ketään?"

Jimmy ja Brady katsoivat äänettöminä toisiaan. Jimmy ei voinut puhua. Ei milloinkaan ennen ollut mummon huuto tavannut häntä ilman leikkisää vastausta, vaan nyt hän ei voinut puhua. Hän nojasi ovipieltä vasten. Huoneessa vallitsi hiljaisuus. Mummo huokasi ja vaipui takasin tuoliinsa, lämmitti käsiänsä takkavalkean ääressä ja nyökytteli päätänsä surumielisenä. Hän oli taas pettynyt. Kuinka usein hän oli ennenkin herännyt ja luullut kuulleensa Jimmyn äänen. Mummo vaipui taas uneen ja Brady aikoi poistua.

"Kuulehan, Brady", kuiskasi Jimmy. "Eihän hänen tarvitse tietää."

"Mitä tietää?"

"Että minä olen raajarikko. Jumalan kiitos, hän ei voi nähdä sitä. — Kun hän herää, mene sinä hänen luokseen ja ole Jimmy."

"Ei, sitä minä en voi tehdä!"

"Kyllä sinä voit. Ole vain hiljaa kun hänen vanhat kätensä koskettavat sinua, kyllä minä puhun. Meissähän ei ole suurtakaan eroa — tai ei ollut ennen."

"Kyllä minä teen sinun hyväksesi vaikka mitä, ystävä parka, mutta tätä minä en tahtoisi", sanoi Brady.

"Ole edes sen aikaa, että saan hänelle kertoa tulleeni hyvin lyhyelle lomalle ja meneväni heti takasin, vaan poikkesin häntä katsomaan — tai muuta sellaista. — Hän on odottanut poikiensa askeleita ja saanut kuulla ainoastaan heidän kuolinsanomansa. Hän odottelee minua ja näkee ja kutsuu minua unissaan, vaan minä en voi antaa hänen rakkaitten käsiensä koskea minuun — tällaisena. Mummo parka."

Mummo-Donelly heräsi ja lähti Jimmyn ääntä kohden hapuillen pitkin seinänviertä. 'Jimmy", hän kuiskasi, "oletko sinä täällä?"

Jimmy pidätti henkensä. — "Mummo" — hän alkoi entiseen iloiseen tapaansa ja lähti vanhusta kohden, unhottaen kokonaan kainalosauvansa, hän kompastui ja vaipui penkille. Säihkyvin silmin hän vaati toverinsa nyt näyttelemään hänen osaansa mummolle.

"Se ei ole siis unta", sanoi mummo. "Tällä kertaa se on siis totta. Mutta missä sinä olet, sinä nuori vekkuli!" Mummon haparoivat kädet tapasivat Bradyn käsivarren. "Minun poikani — minun pikku poikani!" hän soperteli nyyhkyttäen ja syleillen häntä.

Jimmy istui penkillä kostein silmin mutta hymyilevin huulin. Hän ojensi oikean kätensä ja painoi sen jälleen rintaansa vasten merkiksi Bradylle, miten hänen tulisi syleillä mummoa. Brady totteli vaikka ensin äänettömästi vastustellen. Uudelleen ja uudelleen hän sulki ilosta itkevän mummon hellästi rintaansa vasten..

"No, no, älä itke mummo-kulta", kuului Jimmyn ääni.

"Älä lörpöttele, itkethän sinä itsekin, kuulen sen äänestäsi."

Mummo koetteli Bradyn kasvoja. "Sinun kasvosi ovat kuivat, mutta sinun äänessäsi on kuitenkin itkua, sinä pikku valehtelija."

"No, sitten minä en puhu mitään."

"Vai et sinä puhu!" Mummo tarttui Bradya lujasti kiinni molempiin käsivarsiin ja pudisti häntä minkä jaksoi. "Vai et sinä puhu! Sinä et voi puhua niin paljon, että se haihduttaisi minun mielestäni kaikki ne pitkät yksinäiset hetket — ne synkät, pimeät hetket... Jimmy, sinun mummosi on sokea... Kyyneleet ... kyyneleet... heidän ja sinun vuoksesi ovat vieneet näköni.

Jimmy tuuppasi Bradya sauvallaan, joka ymmärsi, että mummoa on hyväilyllä lohdutettava.

"Minä tulen olemaan sinulla silminä, mummo-kulta", sanoi Jimmy kyynelten valuessa pitkin poskiaan.

"Sinun täytyy myöskin olla minulla korvina, sillä kuuloni on alkanut pettää. Sinunkin äänesi kuuluu korvissani niin heikolta ja kaukaiselta. — Ja sinä olet tullut takasin eheänä ja terveenä, joka jäsen koskemattomana! Mitä sinä tarkotit sillä, sinä nuori lurjus, kun lähetit sellaiset terveiset, että et tulisi milloinkaan takasin raajarikkona? Olivat nekin kauniit terveiset lähettää vanhalle isoäidillesi, joka odotteli sinua päivät ja yöt."

Jimmy ei voinut vastata heti. "Minä en tahtoisi olla lisärasituksena sinulle, mummo", hän sanoi.

"Kuinka sinä sanoit?"

"Tarkotan, minä olisin vain kuormaksi sinulle. Mitä sellaisella miehellä tekee, jonka toinen hiha on tyhjä ja toinen jalka ainoastaan lyhyt tynkä ja joka hyppelee kepin avulla kuin ruma sammakko. Parempi sellaiselle, ettei hän tule takasin."

Jimmyn äänessä oli niin katkera sävy, että mummo huudahti säikähtäneenä: "Mikä sinulle on tullut, poika? Jotakin on väärin — Jimmy!" Hän vaipui Jimmyn viereen penkille, joka pusersi hänet lohdutellen syliinsä . "Mummo, pieni, rakas mummo", hän kuiskaili."

"Sinun iso-äitisi on vanha hupsu, Jimmy. Mutta... mutta... menetkö sinä takasin? — Ei, älä vastaa vielä, jos vastauksesi on ikävä, mutta jos se on hyvä, niin vastaa heti."

Jimmy ei vastannut.

"Ei mitään kujeita, poika, vastaa: menetkö takasin?"

"En minä ainakaan mene."

"Sota on siis loppunut, onko Jimmy?"

"Minun kohdalleni se ainakin on loppunut."

"Sota on loppunut!" huusi mummo käheällä äänellä tupansa ovelta naapureille. "Martha, kuule, sota on loppunut ja sinunkin poikasi tulee pian kotiin."

Naapureita juoksi mummon tupaan.

"Mitä tämä on, täti-Donelly", sanoi Martha Conner. Hän huomasi Jimmyn ja huudahti hämmästyneenä: "Jimmy Donelly!"

Marthan hämmästynyt huudahdus Jimmyn nähdessä teki lopun näytelmästä. Jimmy lähti kainalosauvoineen ovea kohti.

"Niin, Mrs. Connor, iso-äiti ei ymmärtänyt", sanoi Jimmy.

Sauvojen koputuksen kuultuaan, kysyi muori-Donelly: "Mitä, kuulenko kainalosauvojen koputusta?"

"Niin sinä kuulet, mummo", vastasi Jimmy.

"Ovatko — ovatko ne sinun.....?"

"Ovat, minun ne ovat. Se oli minun toverini, joka äsken esitti minua..... Minä ajattelin ,että peittäen onnettomuutenі vähentäisin sinulta surua, mummo", sanoi Jimmy surulliessti.

Mummo haparoi Jimmyn ääntä kohden. "Ei mitään valheita enää, anna minä koettelen kuinka sinun on käynyt."

Jimmy johti mummon työn kovettaman käden tyhjälle hihalleen ja katkenneelle jalantyngälleen.

Muori-Donelly ei puhunut mitään. Näytti kuin hänen ajatuksensa olisivat liikkuneet jossain kaukana. Huoneessa vallitsi raskas, painostava hiljaisuus. Vihdoin mummo kohotti alas vaipuneen päänsä ja sanoi: "Hyvää yötä, naapurit! Sota on loppunut — Jimmyn ja minun puolesta."

Kun ovi sulkeutui viimeisen naapurin jälestä, avasi mummo sylinsä ja puristi Jimmyä rinnalleen aivan kuin ennen pienenä poikasena, sanoen: "Minun poikani, sinä kuitenkin vielä elät. — Jättihän sota minulle edes yhden raajarikon pojan niistä monesta."

LEIMASIMIA (Rubber Stamps) kaikesta laadusta saa tilata Toverin Kirjakaupasta.